

Gemeenteraad Reusel-De Mierden

uw kenmerk

18.01351

uw bericht van

15 maart 2018

ons kenmerk

Z.93885/D.360804/EM/JIP

datum

9 juli 2018

onderwerp

Reactie op uw brief m.b.t. zienswijze
algemene reserve

contactgegevens

e-mail : E.Minnen@odzob.nl
tel. : 088 369 04 42

Geachte heer, mevrouw,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van de zienswijze die uw raad ingediend heeft naar aanleiding van de kadernota's van de 4 regionale gemeenschappelijke regelingen, hierna te noemen 4GR. Graag voldoen wij aan uw verzoek om een reactie te geven. Met deze brief willen wij u daarom graag informeren over de wijze waarop en de reden waarom wij tot de afspraken gekomen zijn omtrent het beleid en de methodiek t.a.v. de algemene reserves van onze diensten.

Enige tijd geleden namen de gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten het initiatief om in gesprek te gaan met de 4GR. Het doel was met elkaar kaders af te spreken en harmonisatie te bereiken op de financiële onderwerpen, waardoor e.e.a. eenduidiger zou worden voor de gemeenteraden en het gesprek met de 4GR vooral over de inhoud zou gaan en niet beperkt zou blijven tot financiële aspecten. De controllers van de 4GR hebben onder voorzitterschap van de gemeentesecretaris van de gemeente Son en Breugel en met inhoudelijke ondersteuning van de concerncontroller van de gemeente Eindhoven (hierna te noemen de ambtelijke werkgroep) de samenwerking gezocht, wat geresulteerd heeft in een tweetal door de respectievelijke AB's vastgestelde beleidsnotities. Aangezien één van de belangrijke aandachtspunten vanuit de deelnemers de hoogte van de algemene reserve was, is dit in één van deze beleidsnotities opgenomen.

In de genoemde beleidsnotitie is aangegeven dat de voor- en nadelen van het aanhouden van algemene reserves vanuit het oogpunt van zowel de gemeenschappelijke regeling als de deelnemers zijn afgewogen en dat gezocht is naar een eenduidige methode voor de 4GR die niet veel fluctuaties veroorzaakt in de algemene reserve. De belangrijkste redenen die geleid hebben tot het uiteindelijke voorstel vatten we onderstaand samen.

Algemene reserves vormen een financiële buffer waarmee onvoorziene risico's opgevangen kunnen worden. Om eventuele onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen of om noodzakelijke activiteiten waarvoor geen financiële dekking in de begroting is opgenomen te kunnen opstarten is, wanneer een GR niet beschikt over een algemene reserve, een begrotingswijziging met zienswijze procedure noodzakelijk. In de praktijk heeft een dergelijke procedure een dermate lange doorlooptijd dat de planning van vergaderingen van gemeenteraden, DB's en AB's daar geen of nauwelijks mogelijkheden toe geeft. Om én een slagvaardige organisatie te zijn, én de kans op begrotingsonrechtmatigheid te voorkomen is gezien voorgaande een algemene reserve onmisbaar.

In de genoemde beleidsnotities is verder opgenomen dat de collectieve budgetten volgens een vaste methodiek geïndexeerd worden. Hierbij is aangegeven dat geen correctie plaats zal vinden wanneer de geraamde en toegepaste indexering voor lonen en overige kosten achteraf te laag blijkt. Eventuele positieve of negatieve resultaten die hier het gevolg van zijn zullen volgens deze methodiek vereffend worden via de algemene reserves. Voor het toepassen van deze methodiek is het hebben van een algemene reserve een vereiste.

Naast bovengenoemde voordelen dient een aantal andere zaken in de afweging meegenomen te worden. Zo heeft de accountant meerdere malen het belang van een adequate algemene reserve benadrukt aangezien ook deze van mening is dat, hoewel niet wettelijk verplicht, een algemene reserve bijdraagt aan een solide en zelfstandige bedrijfsvoering. Ook van belang is dat voor de 4GR de algemene reserve naast de bufferfunctie ook een financieringsfunctie heeft, waardoor er minder (snel) externe financiering aan getrokken hoeft te worden. Tenslotte heeft het aanhouden van een algemene reserve bij de 4GR niet alleen voordelen voor de 4GR, maar ook voor de deelnemers zelf. Wanneer de 4GR immers in staat zijn risico's zelf op te vangen, hoeft geen onverwacht beroep gedaan te worden op de middelen (uit de begroting van) deze deelnemers.

Als nadeel van een algemene reserve bij gemeenschappelijke regelingen kan genoemd worden dat de deelnemers niet zelf over deze middelen kunnen beschikken. Echter dit nadeel behoeft wel enige nuancering. Immers wanneer een GR een risicoprofiel heeft dat niet afgedekt wordt door de algemene reserve van deze GR, zal een deelnemer bij een goed risicobeleid dat risico af moeten dekken met eigen reserves, waardoor ook in dat geval de genoemde middelen niet beschikbaar zijn voor ander eigen gebruik.

Bovenstaande voor- en nadelen afwegende, heeft de eerder genoemde ambtelijke werkgroep geconcludeerd dat het zowel voor deelnemers als voor de 4GR zinvol is om de 4GR een algemene reserve aan te laten houden en dat het vanzelfsprekend van belang is om de omvang van algemene reserves van de 4GR beperkt te houden. Beperkte reserves aanhouden is nuttig en zelfs noodzakelijk, onnodige reserves dienen echter geen enkel belang. Geconcludeerd werd dat om onnodige reserves én discussies over deze reserves te voorkomen het zinvol is om het aanhouden van algemene reserves aan vaste richtlijnen te koppelen. Met die gedachte in het achterhoofd heeft de ambtelijke werkgroep een algemene regel ontwikkeld voor het bepalen van de gewenste hoogte van de algemene reserve.

Hoewel het koppelen van de hoogte van de algemene reserve aan het risicoprofiel van de organisatie een voor de hand liggende optie is, werd hier toch niet voor gekozen. De reden hiervoor is dat aan risico-inschatting en daarmee ook aan de streefwaarde van de algemene reserve, altijd een subjectief element

kleeft. Hierdoor kan de schijn van manipulatie ontstaan, wat onvermijdelijk tot de nodige discussies kan leiden. Daarnaast heeft koppeling aan het risicoprofiel een sterke schommeling van de streefwaarde tot gevolg, waardoor steeds aan opbouw dan wel afbouw van de algemene reserve gewerkt zou moeten worden. Naar aanleiding hiervan én naar aanleiding van de veronderstelling en overtuiging dat de omvang van de begroting van de betreffende organisaties een bepalende factor is voor de mate waarin een dergelijke organisatie aan risico's onderhevig is, werd gekozen voor een oplossing waarbij de streefwaarde voor de algemene reserve bepaald wordt door de omvang van de begroting. Hoewel de hoogte van de baten veelal een relatief stabiel beeld geeft in de meerjarenbegroting is, om schommelingen te voorkomen, er bij deze oplossing voor gekozen om te werken met een staffel om mutaties te dempen. Op deze wijze is de streefwaarde eenduidig te bepalen en eenvoudig te herkennen door de deelnemers. Overigens brengen de 4GR wel jaarlijks hun risicoprofiel en de mate waarin dit risico wordt afgedekt door de algemene reserve in beeld, zodat de deelnemers kunnen bepalen of zij intern nog verdere maatregelen moeten treffen.

Wij zijn van mening dat de ambtelijke werkgroep in de beleidsnotities m.b.t. de algemene reserves een voorstel heeft gepresenteerd waarbij de belangen van deelnemers en 4GR zorgvuldig werden afgewogen en waarin een passende oplossing is gepresenteerd voor de benoemde problematiek. Daarom hebben wij de beleidsnotities aan onze AB's voorgelegd, die deze overeenkomstig hebben vastgesteld. Daarnaast willen wij graag bij u onder de aandacht brengen dat in de Nota Beleidsregels reserves en voorzieningen vastgelegd is dat stortingen in en onttrekkingen aan de algemene reserves altijd goedkeuring vereisen van het AB. Wij hopen dat wij u met deze brief zodanig geïnformeerd en van achtergrond informatie hebben voorzien dat deze transparante en eenduidige methodiek voortaan ook door u gesteund wordt. Mocht u naar aanleiding van deze brief aanvullende vragen hebben dan zien wij die graag tegemoet.

Hoogachtend,

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost,
R. Brons, directeur

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant,
M. Tolsma, directeur

GGD Brabant-Zuidoost,
E. Jeurissen, directeur

Metropoolregio Eindhoven,
J. Wiggers, directeur